

Wanderer 36P Zeegaand, droogvallend

Klassiek uiterlijk, moderne tuigage, zeegaand, droogvallend en ook nog polyester. De Wanderers van NAZ-Schepen in Harlingen voldoen aan een unieke combinatie van eigenschappen. Wij namen de nieuwste Wanderer, een 36 voeter, mee naar z'n natuurlijke habitat, de Waddenzee.

Tekst en fotografie: **Klaas Wiersma**

Als een grote Urker viskotter een flinke hekgolf trekt bij de Pollendam, kan de Wanderer 36P *Wantij* heel even laten zien waarom het certificaat CE A, Oceaanwaardig, is afgegeven. Een scherpjacht voor ons vertoont het bekende beeld: het neemt eerst een bak groen water over en schiet hoog met z'n boeg de lucht in. Hoe anders gaat het bij ons testschip. De rechte boeg graaft zich in, splijt de golf en zet het water naar beide kanten weg. Hooguit een paar druppels buiswater komen via het kluisgat aan dek. Aan het roer staat Chiel de Zeeuw rustig te kijken. Natuurlijk wist hij dat een dergelijk obstakel geen probleem is voor de schepen die hij al zestien jaar bouwt.

Droogvallend zeeschip

Eigenlijk verschilt deze nieuwste Wanderer uit 2020 niet veel van de eerste Wanderer die Chiel en Lida in 2004 voor zichzelf lieten bouwen. Het stel zoekt in die tijd een combinatie van eigenschappen waar volgens hen geen enkel schip aan voldoet. Chiel: 'Ik wilde een zeegaand schip waarmee je ook kunt droogvallen. Deze twee eisen zijn lastig te verenigen. Je had natuurlijk al wel de midzwaard-Ovni-jachten, maar die hebben geen klassieke uitstraling.' Lida en Chiel hadden meer eisen, belangrijk was bijvoorbeeld het adagium 'een fijn schip heeft een goed bed', al was het maar omdat Chiel zelf een lange man is. De Zeeuw: 'Ik heb veel gezeild op klassieke scherpe jachten. Vroeger had ik een karveel gebouwde Hallberg Koningskruiser van 9 meter. Dat schip was zo zeewaardig, je kon het op z'n kop zetten en er gebeurde niks mee. Maar na drie,

vier weken varen, kwam je gebroken thuis. Voor een prettig verblijf aan boord hebben we een volwaardig bed en voldoende stahoogte toegevoegd aan de uitgangspunten voor de Wanderer. Tenslotte behoorde een moderne tuigage ook tot de eisen; het schip moet eventueel alleen, dus geheel vanuit de kuip bediend, te zeilen zijn.'

Voor hun eerste Wanderer, een stalen schip van 34 voet, maakten Chiel en Lida zelf de schetsen. Het is scheepsontwerper Martin Bekebrede die de lijnenplannen en stabiliteit doorrekent en een tuigplan levert. Het schip met de naam *Banjer* voldoet uitstekend aan de verwachtingen. Het gedraagt zich goed op zee, voelt zich thuis in droogvallende Waddenhaventjes en brengt comfort voor de bemanning. Op dat moment weet het tevreden stel nog niet dat de *Banjer* prototype zou zijn voor een serie van wel twintig modellen zeil- en motorboten, waarvan de 36P waarmee we vandaag zeilen de nieuwste variant is.

Keerfok en kluiver

Inmiddels begint de wind op het Wad voor Harlingen toe te nemen. Er staat nu een stevige vier Beaufort met uitschieters naar twintig knopen. Voor de *Wantij* lijkt er geen vuiltje aan de lucht. Het schip vaart mooi rechtop. Alleen in de vlagen zien we even een streepje rode antifouling boven water komen. Met een knoop stroom op de kont geeft de gps negen knopen aan.

'Acht knopen is ook wel de rompsnelheid', vertelt Chiel 'Meer wordt het niet.' De kluiver is met 35 m² meer dan twee keer zo groot als de keerfok (15 m²). Samen met het grootzeil van 27 m² staat er nu 77 m² doek. De kluiver, die

linksboven: Wel zo veilig; brede gangboorden en een hoge voetrail. De keerfok heeft een schoot die eerst hoog de mast in wordt geleid en dan naar de kuip. Dit voorkomt dat het blok richting het midden van de rail schuift.

boven: Deze forse hendel naast het stuurwiel is om het zwaard hydraulisch omhoog te pompen, maar op een ondiepte zal het zwaard ook vanzelf in de zwaardkast klappen.

onder: De keerfok staat als echte kotterfok op het voordek, de grote kluiver op een boegsprietje.

met een roller op de punt van een korte boegspriet wordt gevaren, doet het meeste werk. Met iets meer wind zou Chiel eerst de keerfok inrollen. Dit zeil staat als een kotterfok met een roller op het voordek, achter de ankerlier.

De Wanderer 36, ontworpen om droog te vallen. Het onderste deel van het roer is 'klappend' en wordt bij het droogvallen omhoog getakeld.

De rechte boeg geeft de Wanderer een klassiek uiterlijk.

Het grootste bezwaar van de Wanderer zijn de hoge bouwkosten. Door de kleine oplage zijn het dure schepen. 'Dus reisde ik in 2005 met de bouwtekeningen in m'n zak naar Istanboel, op zoek naar een werf die goedkoper zou kunnen bouwen. En dan met gevoel voor understatement: 'In 2008 hadden we al dertig man aan het werk in Turkije.' Al snel wordt er ook in polyester gebouwd tegen kosten die nog niet de helft zijn van een stalen schip. Bekebrede tekent meerdere modellen. Er ontstaan twee lijnen, de Wanderers en de Noordkapers. De Wanderer geldt als een zeeschip dat ook naar binnen kan, de Noordkaper als een schip voor binnenwater dat ook naar buiten kan. Inmiddels staat de teller op meer dan 120 opgeleverde schepen.

Lomp sterk

De *Wantij* heeft het woelige water bij de Pollendam verlaten en Chiel en Lida varen het Kimstergat in op zoek naar een geschikte plek om droog te vallen. Met wat wind in de rug is alleen de kluiver voldoende om de tegen-

Zou het nog harder gaan waaien, dan wordt natuurlijk de grote kluiver ingerold en blijft alleen de kotterfok staan. Het grootzeil kan vervolgens twee keer worden gereefd. Chiel: 'Dit is een mooi compleet tuig, ook met veel wind. De keerfok vaart dan als stormfok, met een dichtgereefd grootzeil.'

Goedkoper bouwen

We gaan terug naar 2004. Na de doop van de *Banjer* blijft het schip niet onopgemerkt. Meer zeilers willen wel een dergelijk degelijk schip. Er komen orders binnen en Chiel de Zeeuw, die al z'n hele leven in de scheepsbouw werkt, gaat aan de slag.

linksboven: Er bestaan voor het interieur diverse opties met bijvoorbeeld een conventionele navigatietafel. De brede kast onder de kajuittafel is niet optioneel, dit is de zwaardkast, essentieel onderdeel van het schip.

rechtsboven: Ook in het slaaggedeelte is variatie mogelijk: 1 dan wel 2 tweepersoonshutten, zoals op de *Wantij*.

onder: Onder vol zeil op de Waddenzee. Interne ballast in de vorm van ingelamineerde ponsdoppen in de spanten en wrangen waarborgen, naast de flinke breedte, voldoende stabiliteit.

stroom te compenseren en heel langzaam voortgang te maken. Met een hendel achter het stuurwiel pompt de schipper het zwaard

hydraulisch in zijn zwaardkast. De diepgang gaat nu van 2,20 meter naar slechts tachtig centimeter.

Het holle zwaard is van staal en heeft een NACA-vleugelprofiel. Het gedeelte dat regelmatig het zand kan raken is van roestvrijstaal. Een zwaardconstructie zou een achilleshiel kunnen vormen voor het concept. Geïnteresseerden in Wanderers zijn deels oud-platbodembeders en die zijn volgens De Zeeuw allemaal wel eens bonkend van een lagerwal weggevaren of op een rijdsdam bij Noordpolderzijl terechtgekomen. De eerste vraag die ze stellen is: 'Breekt het zwaard niet af?' en dan, 'Chiel! Het kan me niet sterk genoeg zijn'.

'Daarom hangt het zwaard in een frame dat is ingelamineerd in de zwaardkast. De bus en de as worden op een draaibank zo gemaakt dat er vrijwel geen speling is. Ik denk dat de ruimte tussen as en bus ongeveer 0,005 mm bedraagt. Door die sterke constructie van de ophanging staat het zwaard altijd los van de zwaardkast. Het hangt dus niet op een klamp. Daardoor kan het altijd omhoog of omlaag, ook onder vol tuig. 'De zwaardophanging is echt 'lomp-sterk'', aldus De Zeeuw.

25 Lagen

Net als de kielbalk trouwens. Die bestaat uit vol gelamineerd polyester van liefst 3,5 cm dik. Dat zijn ongeveer 25 lagen. De Zeeuw: 'Omdat we in Turkije bouwen en arbeid relatief goedkoop is, lopen de kosten voor een extra dag lamineren aan de kielbalk niet meteen op. Als je een Wanderer op de wal zet dan kan-ie gewoon op twee balkjes staan, en het maakt niet uit waar je die neerzet. En een keertje op lagerwal liggen bonken, dat kan zo'n schip gewoon hebben. Dat is geen optie, dat is de optie, dat is het concept.'

Wanderer 36P	
Lengte over alles	11,62 m
Lengte over steven	10,84 m
Breedte	3,70 m
Diepgang	0,75 / 2,20 m
Zeiloppervlak	77 m²
Waterverplaatsing	ca. 9 ton
Motorvermogen	vanaf 40 pk
Prijs standaarduitvoering	€ 228.000
Website:	www.nazeeuw.nl